

Jeg har ikke set dette Had og denne Afsky vendt mod Begrebet Krig; men jeg har tværtimod mærket dette Had vendt imod hinanden Nationerne imellem, og jeg maa sige — og jeg siger dette med Sorg og ingenlunde hoverende overfor det ærede Medlem Hr. A. C. Meyers Flugt i Tankegangen — at jo dybere ned i Folket man kommer i de Nationer, der er de afgørende paa dette Omraade, des større er Hadet til den Nation, som det paagældende Folks Interesser vender sig imod.

Det ærede Medlem Hr. A. C. Meyer omtalte to Verdener, to Verdener, der stod imod hinanden i denne Sal som i hele denne Sag. Jeg vil hellere end gerne gaa ind paa det ærede Medlems Tankegang. Det er to Verdener, der staar imod hinanden; og som navnlig er repræsenteret gennem det ærede Medlems Tale, nemlig den virkelige og den uvirkelige Verden, og her maa jeg sige — ogsaa dette siger jeg med Sorg — at det er Digteren, der her repræsenterer den uvirkelige Verden, men desværre os; de mere nøgterne og jordbundne, der staar i den Virkelighed, hvor Menneskeheden bevæger sig frem, og hvor den med sine gode og slette Sider udvikler sig.

Imidlertid vil jeg fra disse gamle Stykker, som altsaa efter min Mening stadig vil blive taget op igen, saaledes som Historien viser det, vende mig mod det bestemte Forhold, der har kaldt mig frem. Det kan jo ikke skjules, at Drøftelserne om vor Forsvarsordning i nogen Grad og maaske i noget for stærk en Grad har drejet sig om Fortiden langt mere end om Fremtiden, og jeg vil da gerne gøre en Bemærkning i Anledning af den Heltepositur, hvori Medlemmer af den tidligere radikale Regering, nuværende Medlemmer af dette høje Ting, har anbragt den nævnte Regering som Danmarks Redningsmænd under Krigen. Vi har set den i den sædvanlige bengalske Festbelysning; vi har hørt det fremsat af de Herrer, der havde Hovedrollerne, saa det kan jo ikke være mere naturtro. Overfor denne Paastand, overfor hele dette Billede, der nu atter indtil Trivialitet bliver rullet op for den danske Nation, om denne heltmæssige Regerings Redningsmission overfor Danmark under Krigen, er det, jeg blot i al Beskedenhed vil gøre opmærksom paa, at Danmarks Neutralitetspolitik under Krigen vistnok for 70 eller 80, ja, maaske for de 90 pCts. Vedkommende var en ren og skær Handelspolitik, saaledes som det maatte blive i denne Krig og med vor Beliggenhed i god Overensstemmelse med, at Krigens Hovedvaaben i alt Fald

paa de Omraader, hvor vort Land er beliggende, var Blokaden, dette Sværd, der hidtil vel har været anvendt i Krige, men som i den nu afsluttede Verdenskrig har faaet en Udvikling, som aldrig før. Derfor maatte det blive saa afgørende, at vi netop for denne Handelspolitiks Vedkommende klarede os, som det skete. Jeg skal ikke fordybe mig i de Systemer, der blev bygget op, de Veje, man gik, men jeg skal kun paa-pege, at det ikke var Regeringen selv, men Mænd udenfor Regeringen, der tog Initiativet, og at det var Erhvervene, som selv gennem deres Organisationer skabte et System af Krigshandelspolitik, som — det tør jeg sige — staar som noget, der ikke er naaet i noget andet neutralt Land under Krigen, og takket være dette System, takket være de Mænd, som gennemførte det, takket være den Linie, det var anlagt efter, har vi i mange Henseender undgaaet store Farer og store Vanskeligheder, som nødvendigvis maatte knytte sig til Neutralitetspolitikken i andre tilsvarende Lande, hvor Staten direkte havde grebet ind i Forholdene.

Det er, som nævnt, ikke min Agt at fordybe mig i disse Ting. Det ligger maaske ogsaa noget udenfor Emnet. Men det forekommer mig, at skal vi have hele denne Tid rullet op, skal vi have disse Momenter belyst, saa maa Navne som f. Eks. Etatsraad H. N. Andersen og Ingeniør Alexander Foss nævnes, og de kan nævnes med nok saa stor Vægt i den Forbindelse som det radikale Ministeriums Medlemmer. Jeg tror, at det i en fremtidig Krig vilde være af fuldt saa stor Betydning, om man paa Forhaand kunde sikre Danmark saadanne Mænd og deres Initiativ, som at faa en Gentagelse af det radikale Ministerium, hvor mange diplomatiske og politiske Miner dette end har lagt ud baade i Store Bælt og andetsteds.

Angaaende selve Debatten om Militærløvsforlagene skal jeg i et og alt henholde mig til vort Partis Ordførers mandige og værdige Fremstilling af denne Sag.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. A. C. Meyer har Ordet for en kort Bemærkning.

A. C. Meyer: Det ærede Medlem Hr. Drachmann har været saa elskværdig at henvende nogle Ord til mig med en Art Anerkendelse af mit optimistiske Syn paa Situationen, hvorimod han for sit Vedkommende ser meget pessimistisk paa det hele og mener, at Hadet i Verden er til Stede i en saadan